

De hemelboom was niet officieel de hoofdgast van het symposium Bomen voor de Toekomst bij Boot en Dart. Toch werd hij dat bijna vanzelf.

Hemelse bomen

De hemelboom was niet officieel de hoofdgast van het symposium Bomen voor de Toekomst bij Boot & Dart. Toch werd hij dat bijna vanzelf.

Weinig bomen roepen zoveel emoties op als de hemelboom (#LAilanthus\$L). Voor de één is het een invasieve exoot die volledig terecht thuishoort op de lijst van ongewenste soorten. Een beetje dezelfde haat die de Amerikaanse vogelkers als bospest het afgelopen halve eeuw ten deel is gevallen. Voor anderen is de #LAilanthus\$L ook stiekem een pionier die precies laat zien welke eigenschappen bomen nodig hebben om te overleven in de hete, droge en stenige stad van de toekomst. De kans lijkt mij heel klein dat we de hemelboom voorlopig nog zullen gaan planten. Maar het symposium liet wel zien hoe de discussie over sortiment aan het verschuiven is. De vraag is steeds minder of een boom inheems of uitheems is. De vraag wordt steeds vaker welke functies een boom vervult en welke problemen hij helpt oplossen.

Op dit moment wordt de discussie over toekomstbomen nog vaak gevoerd op basis van praktijkervaring, individuele waarnemingen en anekdotische successen. Dat levert waardevolle kennis op, maar is geen strategie.

Dat betekent niet dat biodiversiteit minder belangrijk wordt. Integendeel. Vrijwel iedereen op het symposium erkende de grote waarde van inheemse soorten voor insecten, schimmels en andere organismen. Maar tegelijkertijd groeit het besef dat de stad meer vraagt dan biodiversiteit alleen. We verwachten van bomen ook schaduw, verkoeling, waterberging, koolstofvastlegging, gezondheid, schoonheid en identiteit. Die ecosysteemdiensten zijn niet altijd vanzelfsprekend verenigbaar in één soort. En veel uitheemse soorten doen helemaal niet onder. Sterker nog, er zijn behoorlijk wat inboorlingen die qua biodiversiteit weinig klaarspelen. Kijk maar naar hulst en taxus.

Misschien ligt daar wel de belangrijkste conclusie van de dag. Het debat verschuift van de vraag welke boom 'goed' of 'fout' is naar de vraag welke eigenschappen we nodig hebben. Het gaat minder over labels en meer over functies. Dat heeft ook gevolgen voor de boomkwekerijsector. Op dit moment

wordt de discussie over toekomstbomen nog vaak gevoerd op basis van praktijkervaring, individuele waarnemingen en anekdotische successen. Dat levert waardevolle kennis op, maar het is geen strategie. Wie eerlijk kijkt, moet constateren dat de ontwikkeling van nieuwe toekomstbomen nog onvoldoende planmatig plaatsvindt.

Juist daar liggen kansen. Niet alleen in nieuwe soorten, maar ook in herkomsten en ondersoorten van bestaande soorten. De zogenaamde #Ledge-range\$L herkomsten verdienen veel meer aandacht dan ze nu krijgen. Waarom kijken we vooral naar compleet nieuwe soorten, terwijl er binnen bekende soorten mogelijk genetisch materiaal beschikbaar is dat beter bestand is tegen ziektes, droogte, hitte of stedelijke omstandigheden?

De toekomst van ons sortiment zal waarschijnlijk niet worden bepaald door één wonderboom. Ook niet door de hemelboom. De toekomst ligt eerder in

een veel grotere diversiteit aan soorten, herkomsten en cultivars dan we nu gebruiken. Een assortiment dat doelgericht wordt opgebouwd op basis van klimaatbestendigheid, biodiversiteit en ecosysteemdiensten. Misschien was dat wel de belangrijkste les van het symposium. Niet dat we weten welke boom de toekomst heeft. Maar dat we eindelijk beginnen te begrijpen welke vragen we moeten stellen.

Met vriendelijke groet,
Hein van Iersel
Hoofdredacteur

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!